

Trestná zodpovednosť právnických osôb – procesnoprávne ustanovenia

prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.
22.3.2019, Omšenie

OBSAH

- ▶ Úvod
- ▶ Procesnoprávne aspekty zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb
- ▶ Vzťah trestného konania vedeného proti PO ku konaniu o správnom delikte
- ▶ Osobitosti trestného konania vedeného proti právnickým osobám
- ▶ Zmena, zrušenie a zánik právnickej osoby
- ▶ Konanie v mene právnickej osoby v trestnom konaní
- ▶ Obhajca
- ▶ Výkon trestu právnickej osoby
- ▶ Záver

ÚVOD

- ▶ **Tresty v ČR v rámci TZ PO za roky 2012 – 2015:**
- ▶ • a) zrušení právnické osoby, (7x)
- ▶ • b) propadnutí majetku, (1x)
- ▶ • c) **peněžitý trest, (26x od 10.000 Kč do 1.000.000,- Kč)**
- ▶ • d) propadnutí věci, (0x)
- ▶ • e) zákaz činnosti, (20x)
- ▶ • f) zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, (0x)
- ▶ • g) zákaz přijímání dotací a subvencí, (0x)
- ▶ • h) uveřejnění rozsudku. (20x)

Procesnoprávní aspekty zákona o TZPO

- ▶ upravené v 4. části ZoTZPO
- ▶ ZoTZPO ako lex specialis
- ▶ zásady trestného konania
- ▶ posúdenie trestnej zodpovednosti
- ▶ osobitosti aplikácie zásad v trestnom konaní vedenom proti PO

Vzťah trestného konania vedeného proti PO ku konaniu o správnom delikte

- ▶ vzájomný vzťah medzi trestným stíhaním právnickej osoby a správnym konaním voči právnickej osobe
- ▶ prekážka „*ne bis in idem*“ vo vzťahu k tzv. *Engelovským kritériám*
- ▶ 3 záruky: „*nebyť stíhaný, obžalovaný, odsúdený*“

Osobitosti trestného konania vedeného proti právnickým osobám

- ▶ Miestna príslušnosť
- ▶ Upovedomenie PO o začatí a skončení trestného stíhania
- ▶ Spoločné konanie
- ▶ Obmedzujúce a zaisťovacie opatrenia

Osobitosti trestného konania vedeného proti právnickým osobám – miestna príslušnosť

- ▶ ust. § 22 ZoTZPO
- ▶ právo spojené so sudcom, nie súdom
- ▶ právo účastníka konania nie sudcu
- ▶ úprava vecnej príslušnosti, funkčnej príslušnosti etc.
→ všeobecná časť TP
- ▶ základné hľadisko § 17 ods. 1 TP (miesto, kde došlo k spáchaniu trestného činu podľa § 17 ods. 1 TP)

Osobitosti trestného konania vedeného proti právnickým osobám – upovedomenie PO o začatí a skončení trestného stíhania

- ▶ ust. § 23 ZoTZPO
- ▶ zmena v priebehu legislatívneho procesu termín ~~vznesenia obvinenia~~ na termín **začatie trestného stíhania** proti právnickej osobe
- ▶ analýza dôvodov zmeny
- ▶ informačná povinnosť

Osobitosti trestného konania vedeného proti právnickým osobám - spoločné konanie

- ▶ ust. § 24 zákona o ZoTZPO (ust. § 18 a § 19 TP)
- ▶ zdôrazňuje odlišné postavenie obvinenej právnickej osoby v spoločnom trestnom stíhaní vedenom voči fyzickej a právnickej osobe.
- ▶ trestná zodpovednosť právnickej osoby a trestná zodpovednosť fyzickej osoby sa posudzujú samostatne,

Osobitosti trestného konania vedeného proti právnickým osobám - obmedzujúce a zaisťovacie opatrenia

- ▶ Zaisťovací prostriedok, ktorý pri trestnom stíhaní fyzických osôb tvorí väzba.
- ▶ Prvým dôvodom pre uloženie obmedzujúcich a zaisťovacích opatrení je obava formulovaná ako dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) TP
- ▶ Druhým dôvodom pre uloženie obmedzujúcich a zaisťovacích opatrení je obava formulovaná podobne ako dôvod útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) TP.

Zmena, zrušenie a zánik právnickej osoby

- ▶ Hlavným zámerom je predchádzať situáciám, keď by v priebehu trestného stíhania dochádzalo k účelovým zmenám právnickej osoby alebo k jej zrušeniu (zániku), a tak aj k znižovaniu alebo zániku trestnej zodpovednosti právnickej osoby v dôsledku uskutočňovania právnych úkonov.
- ▶ Zmena PO je upravená v § 7 ods. 4 ZoTZPO.

Konanie v mene právnickej osoby v trestnom konaní

- ▶ Procesné úkony v trestnom konaní sú právne úkony, s ktorých vykonaním alebo nevykonaním spája zákon právne účinky, resp. vznik, zmenu, zánik procesnoprávnych vzťahov.
- ▶ Podľa § 27 ods. 7 ZoTZPO sa ingerencia súdu alebo prokurátora vyžaduje len v prípade, ak nie je možné zabezpečiť konania v mene právnickej osoby podľa ods. 1 a 2, alebo takejto osobe nie je možné doručovať písomnosti na adrese, ktorú uviedla a súčasne márne uplynie lehota na určenie takejto osoby podľa ods. 6 ZoTZPO.
- ▶ V tomto prípade sa právnickej osobe ustanoví opatrovník spravidla z radov advokátov.

Obhajca

- ▶ Obvinená právnická osoba má právo obhajovať sa sama alebo má právo zvoliť si obhajcu.
- ▶ Osoba obhajcu sa významne odlišuje od osoby zástupcu obvinenej právnickej osoby v tom, že obhajca vykonáva formálnu obhajobu záujmov svojho klienta, zatiaľ čo zástupca obvinenej právnickej osoby zosobňuje právnickú osobu v trestnom stíhaní, prejavuje jej vôľu a vykonáva za takúto osobu procesné úkony.

Výkon trestu právnickej osoby

- ▶ Údaje z evidencie registra trestov o právnických osobách, ktoré sa uvádzajú vo výpise z registra trestov, **sú verejne prístupné**. Výpis z registra trestov právnickej osoby použiteľný na právne účely vydá generálna prokuratúra na základe písomnej žiadosti.
- ▶ Trest zrušenia právnickej osoby – je rozhodnutie súdu podkladom na vykonanie všetkých úkonov spojených s likvidáciou PO
- ▶ U trestov, ktorými sa zakazuje určitá činnosť alebo konanie, sa zabezpečí materiálna publicita obmedzenia právnickej osoby.

V SR:

- ▶ Za prvý polrok roku 2018 však eviduje **1 odsúdenú právnickú osobu**, a to konkrétne za **prečin podľa §306 T.z. ods. 2 a).** – **Porušovanie ochrany stromov a krov.** Daná právnická osoba bola v tomto prípade odsúdená na **peňažný trest.**
- ▶ **4 zastavenia trestného stíhania právnickej osoby** (dôvod: inštitút zániku trestnosti)

(link: <https://www.genpro.gov.sk/dokumenty/uznesenia-o-zastaveni-trestneho-stihania-pravnickej-osoby--39ab.html>)

V ČR:

- ▶ Aplikácie § 8 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (tzv. compliance programy)
- ▶ **Zákon č. 418/2011 o TZ PO § 8 ods.5** „Právnická osoba se trestní odpovědnosti podle odstavců 1 až 4 zproští, pokud vynaložila veškeré úsilí, které na ní bylo možno spravedlivě požadovat, aby spáchání protiprávního činu osobami uvedenými v odstavci 1 zabránila“.

Link: <https://www.genpro.gov.sk>

The screenshot shows the website www.genpro.gov.sk in a Safari browser. The page layout includes a top navigation bar, a sidebar on the left with various service links, and a main content area on the right with news items. A red circle highlights the link "Zoznam odsúdených právnických osôb" in the sidebar, which points to the URL <https://esluzby.genpro.gov.sk/zoznam-odsudenych-pravnickeh-osob>. The news items on the right are dated from 2016 to 2018 and concern criminal cases decided by the Supreme Court.

Safari Súbór Upraviť Zobrazíť História Záložky Okno Pomocník 99% [4] šť 22:30 Tomáš Stremý

esluzby.genpro.gov.sk

Verejný portál GP SR

Vitajte Elektronické služby Zoznam odsúdených právnických osôb

Zoznam odsúdených právnických osôb

Informačná služba poskytuje verejne dostupné informácie o právoplatne odsúdených právnických osobách v zmysle zákona č. 330/2007 Z.z. Zákon o registri trestov. Právoplatne odsúdené právnické osoby sú evidované v zozname, v ktorom je možné vyhľadávanie prostredníctvom obchodného mena alebo identifikačného čísla organizácie (IČO).

Obchodné meno: IČO:

Meno/Názov spoločnosti	Sídlo	IČO	Počet záznamov	Detail
Západ s.r.o.	ŠLN 16, 97701, Brezno, Slovenská republika	50130056	1	Detail

(c) 2015 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky | Všetky práva vyhradené

Safari Súbór Upraviť Zobrazíť História Záložky Okno Pomocník 100% [89] šť 22:33 Tomáš Stremý

esluzby.genpro.gov.sk

Verejný portál GP SR

Vitajte Elektronické služby Zoznam odsúdených právnických osôb

Detail odsúdenej právnickej osoby

Meno/Názov spoločnosti: Západ s.r.o.
 Sídlo: ŠLN 16, 97701, Brezno, Slovenská republika
 IČO: 50130056

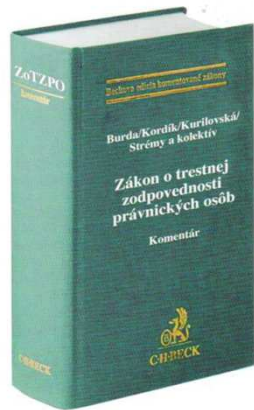
Počet záznamov: 1

1 Trestný rozkaz; Okresný súd Brezno, spisová značka 4T/85/2018, dátum rozhodnutia 27.9.2018, dátum právoplatnosti 25.10.2018; Trestný čin: prečin podľa § 277 odsek 1 Trestného zákona číslo 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 1,2 zákona č. 91/2016; prečin podľa § 278 odsek 1 Trestného zákona číslo 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 1,2 zákona č. 91/2016; Trest: Peňažný trest 1500 EUR

(c) 2015 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky | Všetky práva vyhradené

Záver

TRESTNÉ PRÁVO

PRIPRAVUJEME

Burda/Kordík/Kurilovská/Strémy a kolektív

Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb

Komentár

Publikácia spracovaná kolektívom renomovaných autorov prináša doposiaľ najucelenejší pohľad na problematiku trestnej zodpovednosti právnických osôb. Ide o precízny komentár jednotlivých ustanovení zákona č. 91/2016 Z. z. Komentár predstavuje spracovanie aktuálnej témy trestnej zodpovednosti právnických osôb.

2017, viazané, cena podľa rozsahu
prípravujeme na február 2017

Ďakujem za pozornosť

E-mail: stremy@stremy.sk